

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápary, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A választási harc.

Khuen-Héderváry gróf programmbeszéde.

Temesvár, jan. 23. Khuen-Héderváry Károly gróf, ő felsége személye körüli miniszter, a temesvári szabadalvüparti képviselőjelöltje tegnap délután tartotta itt meg a választók rendkívül népes gyűlésén programmbeszédét. Nagyszabású beszédében főképp a november 18-án hozott határozat hasznos és jogos voltát bizonyította, de kitért egyes kérdésekre is, így az *önálló vámtarületre*, amelyet *határozottan és föntartás nélkül elvet*. Majd a dinasztiaira vonatkozólag azt mondotta, hogy addig van sulyunk a monarchiában, míg segíteni tudjuk a dinasztia, hogy történelmi misszióját a nemzetközi viszonylatokban betöltse. Azzal a váddal szemben, hogy a királyt elzárták az ellenkező vélemtől, kijelentette, hogy nincs tudomása róla, hogy valaki ellenkező véleményének elmondására jelentkezett volna, de *a király nem is kér addig mástól vélemt, míg alkotmányos kormánya hivatalban van*. A miniszter meg van győződve, hogy a választásoknál a nemzet a kormánynak fog igazat adni.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Szünidőben.

Írta: *Jean Marni*.

Paul Loliet: negyvenhárom éves.

Germaine Loliet: harmincz éves.

Alain anyó: ötven éves.

(Történik St.-Guericheben, egy csodaszép, egyáltalán nem ismert breton fürdőhelyen. *Paul Loliet*, a világhírű sebész, akinek csodálatos diagnózisai és műtétei a »kés virtuóza« címzet szereztek, a homokban fekve nézi a tengerben fürdő feleségét, akinek lenhaju feje úgy lebeg a hullámok fölött, mint egy kis virág).

Paul (emelt hangon): *Germaine*, *Germaine* — elég lesz már, jöjj ki már, kedvesem . . .

Germaine (közeledve): Csak még egy pillanatig . . . Fogalmad sincs róla, mily pompás, meleg ma a víz.

Paul: Már hogyan volna róla fogalmam, persze, hogy van — de azért csak gyere ki . . . majd elhozom a fürdő-köpenyt . . .

(Előhozza a köpenyt és gondosan beburkolja a feleségét).

Germaine: Köszönöm. Oh be jó volt a fürdő!

Paul: Ugy-e kellemes fürdeni, mikor nincs senki az ember közelében?

Germaine: Csodásan jó. Az ember azt hishetné, hogy a világ végén van.

Programmbeszédek a Terézvárosban.

Budapest, jan. 23. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, a Terézváros szabadalvüparti képviselőjelöltje, tegnap mondta el a kerület külterki választói előtt programmbeszédét. A gyűlésen jobbra munkások voltak jelen, ennek megfelelően a miniszter beszédében kizárólag gazdasági és munkáskérdésekkel foglalkozott. A beszédet a jelen voltak nagy tetszéssel fogadták.

Vázsonyi Vilmos, a Terézváros demokratapárti jelöltje, tegnap délután két órakor tartotta meg a Vigadóban programmbeszédét, amelyben részletesen kifejtette demokrata hitvallását. A gyűlésen jelen volt sok ezer főnyi tömeg a beszédet nagy lelkesedéssel fogadta és a gyűlés után hazakisérte a jelöltet egész lakásáig, ahol zajos ovációkban részecizette, úgy hogy *Vázsonyi* kénytelen volt lakása erkélyéről még egyszer beszélni a tömeghez.

Véres választási zavargás.

Losoncz, jan. 23. A losonczy választókerület szabadalvüparti képviselőjelöltje, *Rohonyi* Gyula, most járja be a kerületet, hogy programmbeszédét elmondja. *Turopolje* községben a fanatizált ellenzéki választók megtámadták *Rohonyit*, midőn a szabadalvüparti választók gyűlésére akart menni. A szorongatott jelölt, akit

Paul: Öltözz fel gyorsan. Nincs szükség reám?

Germaine (egy kis fürdőkabinba lépve): E pillanatban nincs. De majd kérni foglak, hogy gombold be a galléromat, mint ma reggel, hogy újra eszembe jusson az az idő, mikor a házasságunk első idejében te voltál a szobaleányom — emlékszel még, kedvesem?

Paul: Hogyne emlékezném, — mikor azt se akartam megengedni az akkori kis cselédünknek, hogy a ruháidhoz érjen.

Germaine: Cseléd? Nem is az volt, csak takarítónő, akit mi tiszteletteljesen madame Seclinnnek neveztünk és rettenetesen respektáltunk.

Paul (nevet): Ugyan menj már!

Germaine: Pedig úgy volt, ahogy mondom.

Paul: Hát én nem igen tudom elképzelni, hogy én valaha félttem volna madame Seclintől.

Germaine (kaczag): Ma már nekem is neveltséges a dolog, de akkor, tizenkét évvel ezelőtt, mikor te még egész kis, kezdő orvos voltál, madame Seclint küldtem az előszobába, hogy elhitesse a véletlenül odaérkező betegekkel, hogy nálad nagyon sokan vannak. Ez a szükséges hazugság nagyon lealacsonyított minket az ő szemében. Mily buta képet vághat most, ha megtudja, hogy az ő kis doktora egyike lett a tudomány fejedelmeinek.

halállal fenyegettek, kénytelen volt a plébániára menekülni, ahol a pinczében rejtőzött el. A feldühödött tömeg utána ment és kiadását követelte s midőn a plébános megjelent, hogy megnyugtassa őket, rákiabáltak, hogy a kormány őt is megvásárolta. A plébános rendreutasította és lecsukatással fenyegette a zavargókat. A fékevesztett nép erre *rivetette magát a plébánosra, letépte ruháját és botokkal verte*. A község bírása csendőrökért szaladt, akik csakhamar megjelentek. Felszólították a tömeget a szétozásra, de az nem engedett, sőt rátámadt a csendőrökre is, akik kénytelenek voltak önvédelemből fegyverüket használni és a nép közé lőttek. A lövések hatása iszonyu volt: *négy ember halva maradt a helyszínén és egy életveszélyesen megsebesült*. Erre a végsőig fölingerült nép rárohant a csendőrökre, akik csak úgy tudtak a nép dühe elől megmenekülni, hogy a plébánia udvarára vuntak vissza és annak kapuját bezárták. A faluban leírhatatlan az elkeseredés és izgatottság.

Az új igazságügyi államtitkár.

Budapest, jan. 23. Megbízható értesülés szerint az elhunyt *Mohay* Sándor utódjául az igazságügyminiszteriumi államtitkári állásban *Rohonyi* Gyula volt országgyűlési képviselő van kiszemelve.

Paul (természetes egyszerűséggel): Nem, kedvesem, ma már nincsenek fejedelmek, csak munkások, akik dolgoznak, keményen dolgoznak s én ezek közül való vagyok (föláll s nagyot nyújtózkodik); munkás, aki e percben boldog, hogy lophatja a napot . . . Kész vagy, szívem?

Germaine (kilép a kabinból): Igen.

Paul: És a gallérod?

Germaine: Köszönöm, kedves Paulom, begomboltam egyedül. (Egymásba öltik karjaikat s még egy bucsutekintetet vetnek a tenger felé, melynek a dagálytól rengő hullámai a messze, messze láthatáron leáldozó nap piros visszfényétől ragyognak).

Germaine (férjéhez simul): Mily csend és mily boldogság! Mert ugy-e, te is boldog, nagyon boldog vagy, hogy veled vagyok . . .

Paul (megindultan): Szívemből boldog.

Germaine: Lásd, mióta házassok vagyunk, ez az első igazi szünidőnk. Itt messze van tőlünk mindaz, ami együttlétünket zavarja, a betegek, a kórház, a telefon . . . ne neved, Paulom, a telefon is, még csak posta sincs, oh, mily boldogító e magány . . .

Paul: Régi, régi álmom valósult meg nekem is, hogy egy hónapra elszöktünk a világból s élhetünk egyedül önmagunknak . . .

Germaine: Oh, kedvesem, mi jó az Isten (férje felé tartja tiszta ajkát, amit az áhitattal csókol meg, midőn egyszerre észreveszi, hogy felesége elsápad és összeborzad).

Ludvigh Gyula — titkos tanácsos.

Budapest, jan. 23. Beavatott forrásból eredő értesülés szerint a király **Ludvigh Gyulát,** az államvasutak nyugalomba vonuló elnökgazgatóját, valóságos belső titkos tanácsossá fogja kinevezni.

Forrongás Oroszországban.

Szent-Pétervár, jan. 23. Tegnap 15.000 munkás vonult a Téli palota elé, hogy ott tüntessen. A város már tegnapelőtt óta meg volt szállva katonasággal. Az utcákon kozák őrszolgák portyáztak, amelyek a tüntetőket szét akarták szórni. Az első összeütközés a Miklós-hidnál történt, ahol a katonaság sortűz adása után a tömegre vetette magát és a tüntetőket korbácsütésekkel üldözte. Midőn azonban a kozákok észrevették, hogy ily módon nem sikerül nekik a tömeg visszanyomása, szuronyukat kezdték használni s irgalom nélkül leszárták az ellenállókat.

Időközben a tüntetők egyik csoportjának sikerült a Téli palota elé jutnia, ahol szivetrázó jelenetek játszódtak le. A csapatparancsnok tüzet vezényelt a tömeg ellen, de a golyók mind a tüntetők feje felett sivatottak el. Midőn a parancsnok a tüzelést ismételt megparancsolta, sok katona eldobta fegyverét és a munkásokhoz csatlakozott, a kik némán állottak a szuronyokkal szemben. A helyszínén megjelent kozákok a tömeget a Troitzko-hid felé szorították, ahol már más csapatok voltak felállítva és a minden oldalról körülvevő munkásság között óriási vérontást vittek véghez. A tüntetők nem védtek magukat és vezetőik által fanatizálva, a halált látszólag keresni. Midőn belátták, hogy nem juthatnak a csár színe elé, este szétoszlottak.

Páris, jan. 23. A *Temps*-nak jelentik **Szent-Pétervárról:** Az összeütközésnél megölt személyek száma a tegnapi nap folyamán meghaladta az ötszázat; a sebesültek számát eddig nem lehetett megállapítani. A sztrájk óriási mérvet

és súlyos jelleget öltött: *ugyszólván kitört a teljes forradalom.*

London, jan. 23. A *Standard*-nak jelentik **Szent-Pétervárról,** hogy tegnap a tüntetők és katonaság közötti összeütközésnél *hatsszáz személy, köztük sok asszony és gyermek ölelt meg.* A sebesültek száma *sok százra rug.*

Szent-Pétervár, jan. 23. Megbízható értesülés szerint a tegnapi tüntetés halottjainak száma meghaladja az ezeret. A sebesültek száma még sokkal több.

Szent-Pétervár, jan. 23. *Gapon* pópát, az agitátorok vezérét, a Téli palota előtt abban a pillanatban fogták el, midőn a munkások petíciójával oda be akart lépni. A pápa a sztrájkolók felé fordulva, akik a rendőrökre akarták magukat vetni, hogy ők kiszabadítsák, megparancsolta, hogy lépjenek vissza és így szólt:

— Nekem már végem van; de biztosítalak benneteket, hogy az én véremből és meggyilkolt testvéreim véréből ki fog sarjadni a szabadság virága!

A halottak száma több 200-nál, míg a sebesültek száma körülbelül 1200-at tesz ki, akiknek sebesülése többnyire súlyos jellegű.

Szent-Pétervár, jan. 23. A hivatalos lap jelentése szerint a tegnapi tüntetésnek *hetvenhat halottja és 233 sebesültje* van. Az elesettek közt van egy kerületi előljáró, egy rendőr és egy esendő.

Szent-Pétervár, jan. 23. *Vasziljevskij-Osztrov* városrészben *egész hainalig lövöldöztek.* A mai napra ugyanolyan óvintézkedéseket tettek, mint tegnap. Az egész város valóságos ostromállapotban van. Attól tartanak, hogy még nagyobb vérontások lesznek.

Szent-Pétervár, jan. 23. A sztrájk *Moszkvában és Libauban* is kitört. Libauban, ahol, mint ismeretes, a harmadik hajóraj felszerelésére való munkálatok voltak folyamatban, a munkát be kellett szüntetni. A *Kaukázusból* is súlyos rend-

zavarások hirtelen érkezik, amelyeket örmény bandák provokáltak.

Egy gyár égése.

Budapest, jan. 23. Az *Union* keményítőgyár ma hajnalban kigyuladt. A tűz nagy gyorsasággal harapódzott tova és csak reggel hét órára sikerült nagy erőfeszítéssel lokalizálni. A gyár egyrésze romokban hever. Az oltásnál tizenegy ember megsebesült. A kár jelentékeny.

Földrengés.

Athén, jan. 23. Thesszáliában nagy földrengések vannak. Több község elpusztult és sok emberélet elveszett. A földrengés folyton tart.

Szapáry Gyula gróf temetése.

Magyarország volt miniszterelnökének, **Szapáry Gyula** grófnak temetése tegnap délután ment végbe Abbáziában. Egyszerű, minden hivalkodás nélkül való volt az őseihez méltó nagyur végtisztessége, de a maga egyszerűségében is impozáns és megható. A résztvevő a hajdan oly nagy szerepet vitt államférfi elhunytán a legszélesebb körökben megnyilatkozott. A tegnapi napig ezernél több résztvevőt kapott a gyászoló család. Az első egyike volt a király ő felsége távirata, amely az elhunyt államférfi legidősebb fiának, **Szapáry György** grófnak czimére érkezett és így szólt:

Mélyen meghatótt édesatyja elhunytának híre. Én és az egész ország a megboldogultban a tetterős hazafit gyászoljuk, kinek emlékét háas kegyelettel fogom megőrizni. Fogadja Ön és a gyászoló család ezen nagy veszteség alkalmából legbensőbb részvétem biztosítását.

Ferenc József.

Szapáry Gyula gróf Fiume diszpolgára is volt és ezért a polgármesteri hivatal koszorút helyezett koporsójára, a városházán pedig ki-

Paul: Germaine, mi bajod? Fázol?

Germaine (lassu hangon): Nem!

Paul: Mégis reszkettél — ugy-e fázol?

Germaine: Nem, nem fázom!

Paul: De igen — jöj, fussunk baha...

(átkarolja, hogy gyorsabb haladásra kényszerítse, de Germaine kiszakítja magát s változtatott hangon kiáltja): Ne — ne nyulj hozzám — fáj a kezéd érintése — nagyon szenvedek! (Lábai megtagadják a szolgálatot.)

Paul: De kedvesem, hiszen te összeesel — mond, hol fáj?

Germaine: Semmi — semmi, rögtön elmúlik. (Leül a homokba, míg férje elébe térdel s műértőleg kezdi vizsgálni.)

Paul: Mond — kedves kicsim — hol fáj?

Germaine: Itt — itt a jobboldalon — uram Istenem, mi bajom lehet — nagyon nagyon fáj...

Paul: Az semmi — semmi komoly... nyugtasd meg magad, kedvesem. De mond, most először érzed-e a fájdalmat?

Germaine: Nem — közvetlen elutazásunk előtt Párisban is volt egy ilyen rohamom...

Paul: Akkor is ennyire fájt?

Germaine (ajkaiába harap, hogy fel ne sikoltson): Nem ennyire — de akkor is nagyon fájt.

Paul: Miért nem szóltál erről nekem?

Germaine: Félttem, hogy elhalasztod az indulást — pedig annyira örültem idejövete-

lünknek, — de különben akkor nem is voltál odahaza...

Paul: Hol voltam?

Germaine: Chartresben, tudod, amiatt a fiatal lány miatt, akinek az a nagy betegsége volt, ha jól tudom, appendicitisnek mondtad... Oh Paul, hátha én is abban szenvedek?

Paul (határozottan): Dehogy, dehogy... öleld át a nyakamat, majd vinni foglak házáig...

(Karjaiba emeli s a mély homokban viszi a vendéglőig, ahol Alain anyó, a vendéglősné segítségével lefekteti.)

Alain anyó (sugva): Ne hozzak egy kis forró teát?

Paul: Nem, hanem jeget, vagy ha az sincs, egy rocska hideg vizet. Nem tudja, hol van a feleségem kaucuk fürdő-főkötője?

Germaine: Ott, ott a szekrény külső fiókjában... Oh, Paul, te valami komoly veszélyt sejtesz...

Paul: Dehogy kedvesem; csak nagyon kérlek, ne izgasd fel magad, légy nyugodtan és ne beszélj.

Germaine (bágyadt mosolyal): Igen, orvos ur!

(Az öreg asszony behozza a vizet s az orvos gyöngéd figyelemmel hideg borogatást rak a felesége fájó oldalára.)

Paul: Anyókám, mennyi idő alatt lehetne Corniert megjárni?

Alain anyó: Bizony beletelik vagy három óra...

Germaine: Miért kérde?

Paul: Hogy némi enyhítő orvosságot hozzak neked.

Germaine: Nem — ne hagyj el, kedves Paul — ne hagyj el...

Paul: Nem, szívem — nem hagyok el, majd az Alain anyó fia fog elmenni.

(Mosolyogva megcsókolja a felesége sápadt arcát s aztán Alainnével kimegy és zokogni kezd.)

Alain anyó (ijedten): Nagyon beteg talán a nagysága?

Paul (kétségbeesve): El van veszve, ha rögtön nem tudunk műtétet hajtani végre rajta, akkor el van veszve... de hát mivel operáljak? nincs nálam semmi műtőszers... Van-e orvos vagy sebész Cornierban?

Alain anyó: Dehogy van — nincs ott, csak egy lüszeres...

(Paul kétségbeesetten rágja ökleit, de mikor meghallja a felesége gyöngé hangját, összeszedi magát s nyugodt arccal siet hozzá.)

Germaine: Elküldtél Cornierbe, Paulom?

Paul: Igen, kedvesem.

Germaine: És hiszed, hogy addig képes leszek elviselni szenvedéseimet?

Paul: Enyhülni fog a fájdalmad, edes szívem, talán már enyhült is egy kicsit?

Germaine: Ez igaz... Jöj közelébb, hadd lássam a szemeidet — miért oly vörösek —

tüzette a gyászlobogót. A gyász jeléül tegnap a kormányzói palotán és a tengerészeti hatóságnál a lobogót félárbozra eresztették.

A halott az abbáziai Laura-villa földszinti szalonjában volt ravatalra téve. Gyönyörű katalakon, diszes érckoporsóban nyugodott az elhunyt. Arcán a fájdalom nem hagyott nyomokat; úgy feküdt ott szelid, nyugodt arc-kifejezéssel, mintha csak aludnék. Ravatalát délszaki növények dús csoportozata és a gyászolók koszorúinak egész sokasága vette körül. Koszorut küldtek a mélyen sujtott család tagjain és a legközelebbi rokonságon kívül: a miszterelnökség tisztikara, Fiume városa, a fiumei állami hivatalok, a Magyar Altalános Hitelbank részéről, amelynek az elhunyt elnöke volt, az igazgatótanács és a tisztviselői kar, *Zichy Ágost* gróf, volt fiumei kormányzó, *Vay Ádám* gróf, *Szapáry László* gróf, Fiume volt kormányzója, *Szapáry Pál* gróf stb. *Rosznér Ervin* báró, fiumei kormányzó és neje mimózából és fehér kaméliából összeállított koszorut küldtek a koporsóra. „Tisztelete jeléül,» felirású szalaggal. A koszoruk száma meghaladta a félszázat.

A ravatalt a délelőtt folyamán az Abbázian üdülő és a Fiuméből átrándult közönség nagy számmal látogatta.

Délután két óra tájban a beszentelés szertartására kezdtek gyülekezni a gyászolók. Megjelent a király képviseletében *Rosznér Ervin* báró, fiumei kormányzó; Fiume városának küldöttsége *Vio Ferencz* dr. polgármesterrel az élén; *Manussi* kerületi főnök, hivatalos kiküldetésben; a polgári és katonai hatóságok fejei, a gyászoló családnak és a főuri világnak számos tagja és az egész Abbázian időző előkelőség. A beszentelés szertartását *Dessueffy Sándor* csanádi püspök végezte az abbáziai és voloscai plébánosok és káplánjaik segédletével.

Az egyszerű, de megindító szertartás után a koporsót diszes halottaskocsira tették, hogy áthozzák Fiuméba. A halottaskocsit a koszorukat vivő kocsik követte, amelyet egészen elborítottak a szebbnél-szebb koszorúk. A gyászoló család a halottat egész a voloscai

te sirtál — ugy-e sirtál? Paul, ugy-e nagyon beteg vagyok? Mondd!

Paul: Ugyan, ugyan, hogy sirtam volna — hiszen neked csak egy kis könnyű gyuladásod van . . .

Germaine (ijedten): Nem igaz — te most hazudsz, — látom az arcodról, a kisirt szemidből — nagyon beteg vagyok (holtra sápad, arcát kiveri a hideg veríték) — oh, tudom, érzem, nekem is az a bajom van, ami annak a fiatal leánynak volt, akít megoperáltál és megmentettél, mint annyi számtalant — de hát akkor mire vársz — operálj — ments meg . . .

Paul: De kedvesem, ne légy gyermek — mondom, nincs arra semmi szükség, de ha volna is, mivel? Kloroform és műtőszerek nélkül . . .

Germaine: Nem, nem — én akarom — kerlek Paul — szerelmem — ments meg, ne engedj meghalni — én bízom benned — operálj a késéddel, nem fogok meg sem mozdulni (kezét rimánkodva nyújtja férje felé, aki megtörve, könnyben ázó arczzal, kétségbeesetten néz rája s úgy susogja: Nem tehetem, nem tehetem.)

Leszáll az est. Ragyogó csillagos augusztusi este s a tenger panaszos hangjai tulszárnyalják a nagy sebész keserves zokogását, aki fájó szíve kétségbeesésében, kezét tördelve, folyton ismételteti:

— Nem tehetem! Nem tehetem!

határig kísérte. Abbázian és Voloscában sok házon gyászlobogó lengett. A halottasmenet Volosca határánál feloszlott és inntól kezdve csak a családtagok kísérték két kocsin a koporsót a fiumei vasuti állomásig, ahová délután öt óra tájban érkezett meg.

A vasuti állomáson megjelent *Bensan* dr. főorvos és *Vigini* Angelo egészségügyi biztos s az egészségügyi vizsgálat megejtése után megadták az engedélyt a holttest elszállítására.

A koporsót az este nyolcz órakor Budapestre induló gyorsvonat postakocsija után kapcsolt 109.062 számú podgyázmellékkocsin helyezték el, amely nagy fehér keresztel volt megjelölve. Minthogy a Budapestre érkező gyorsvonat negyven percet késett, a halottat szállító vonat csak fél kilenczkor indulhatott el.

A holttestet Budapestén át Szalók-Tas-könybe viszik, ahol e hó 24-ikén délután két és fél órakor a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A király *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagyt bízta meg, hogy személyét a temetésen képviselje.

Az elhunyt özvegyét, *Festelich* Karolina grófnőt a súlyos csapás annyira megrendítette, hogy kénytelen volt Abbázian maradni és nem vehet részt férje temetésén.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben. *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Deák 34. szám* alatt levő dohánytőzsdében (a Hungária-szálló és a Csizmas-féle fióküzlet között.)

— **József főherceg betegsége.** *József* főherceg állapotában örvendetesen tartós a javulás, úgy hogy most már fölépülésében — az egész magyarság igaz öröme — mindinkább bizhatunk. Az utolsó negyvennyolcz óra lefolyásáról *Kiselyak* dr. udvari orvosnak következő jelentései számolnak be:

Január 21. Este 6 órakor.

Ő Fensége állapotában a mai nap folyamán sem mutatkozott lényegesebb változás. Szívműködése és táplálkozása kielégítő.

Január 22. Délelőtt 9 órakor.

Ő Fensége az éjszakát jól töltötte. Állapota változatlan.

Január 22. Este 6 órakor.

Ő Fensége állapotában a nap folyamán nincs változás. A szív működése és a táplálkozás kielégítő.

Január 23. Délelőtt 9 órakor.

Ő Fensége meglehetősen jól töltötte az éjszakát. Állapota változatlan.

— **A kormányzó hazaérkezése.** *Rosznér Ervin* báró, fiumei kormányzó, és neje, *Forgách* Klótild grófnő, a tegnap reggeli gyorsvonattal visszaérkeztek Szentgotthádról Fiuméba.

— **A dalmát helytartó áthelyezése.** *Bécsből* jelentik: *Handel* Erazmus bárót, Dalmácia helytartóját saját kérelmére áthelyezték a *Bylandt-Rheidt* gróf belügyminiszterre történt kinevezésével megüresedett linzi helytartói állásra. *Handel* báró családja Felső-Ausztriából származik. Neki magának birtokai vannak ebben a tartományban. A zárai helytartóság vezetésével *Nordelli* Miklós udvari tanácsost bízták meg és egyidejűleg a helytartósági alelnök címét és jellegét adományozták neki.

— **A Jellacsicsok Budapestén.** A Jellacsics gróf nevét viselő 79-ik gyalogezred két századát Budapestre rendelték. A két szá-

zad holnap indul el innen. Azt hiszik, hogy ez az intézkedés a legközelebbi képviselőválasztással áll összefüggésben.

— **Nyilatkozat.** Felkérettünk a következő nyilatkozat közzétételére:

A *La Voce del Popolo* című napilap *Cronaca nera* cím alatt engem és a szabadságon itt időző Trebitsch Ernő urat választási korruptzióval vádol. Midőn ezen hamis és bennünket súlyosan sértő állítást, valamint az azokat kísérő kvalifikálatlan kifejezéseket úgy a magam, mint a Trebitsch Ernő ur nevében indignációval visszautasítom, egyuttal kijelentem, hogy minden további polemia kerülésével megbíztuk ügyvédünket, hogy a jelzett cikk szerzői ellen rágalmazás és becsületesítés miatt a szükséges lépéseket megtegye.

Fiume, 1905 január 23.

Neményi Desső.

— **Halálhír.** *Schambik* Ede helybeli diszműarukereskedőt súlyos csapás érte. Édesanyja ma délután négy órakor 84 éves korában tüdőgyulladás következtében Temesvárott elhunyt.

— **A Pannónia érkezése.** A *Pannónia* Cunard-gőzös, amelyet mára vártak, valószínűleg csak holnap reggel érkezik ide Amerikából 80 visszavándorlóval. Kikötőnkben a hajó körülbelül 1800 kivándorlót fog fölvenni és alkalmasint csütörtökön indul vissza New-Yorkba.

— **A trieszti helytartó betegsége.** *Triesztből* táviratozzák: *Hohenlohe* herceg helytartó könnyű vakbélgyulladásban megbetegedett és előreláthatólag néhány napig ágyban kell maradnia.

— **A magántisztviselők bálja.** A Fiumei Magántisztviselők Egyesülete február 11-én tartja meg a városi színházban jótékony célú nagy élite-bálját, melyre nagyméretű előkészületek folynak az egyesület kebelében. A bál az idei farsang egyik legelőkelőbb multságának ígérkezik; városunk összes notabilitásai kilátásba helyezték megjelenésüket.

— **Hajók forgalma.** Szombaton este érkezett kikötőnkbe Buenos-Ayresből az *Attivita* olasz gőzhajó 2000 tonna tengerivel, melyet több helybeli czég fog átvenni. — Tegnap érkezett ide Triesztből a *Bohemia* Lloydhajó, amely az új trieszt—fiume—durbani (afrikai) vonalra fog árukat felvenni.

— **A községi adók behajthatók.** A közigazgatási bíróság, mint legfőbb fórum, egy konkrét esetben kimondta, hogy a községi adókövetelések ex-lex idején is behajthatók. Az autonóm jogok közé tartozik, hogy a törvényhatóságok a közigazgatás költségeit megállapíthassák és azok fedezetéről gondoskodhassanak. A községi adó önálló és az állami költségvetéstől teljesen független, tehát az a körülmény, hogy az állami adó be nem hajtható, nem akadályozhatja azt, hogy a községek az ő követeléseiket behajthassák.

— **Abbáziai történet.** A *Pesti Napló* írja: Egy abbáziai előkelő szálló és szanatórium tulajdonosa oly nagyfokú és zseniálisan kiesztelt becsapásnak esett áldozatul, hogy bátran elmondhatja, hogy nem mindenkit csaptak be még így. Az eset a következő: Pár héttel ezelőtt az Abbazia—Matuglie vasuti állomásról elegáns, gummikerekű fiakker előkelően öltözött ifjú párt hozott a hotelbe. A fiatal pár láthatólag nem saját nevét használta a vendégkönyvben; ezt azonban, tekintettel a fiatalágukra és előkelőségükre, egészen másképpen kommentálták s gyanút senki sem fogott, annál kevésbbé, mert a penziót két hétre előre lefizették. Másnap a fiatal ember felkereste a doktort s kérte, hogy kezelje «feleségét» (diszkrét mosoly), mert ez szörnyen ideges. Ettől kezdve a délelőtti sétákon most sem nézett a közönség, mint a gyönyörű fiatal párt, a nőcske mesés hermelin-gallérkáját, boutonjait s ibolyakék szeméit. Az angolosan nyirott bajszu fiatalember mesékbe illő bundát viselt, úgy hogy ezer lépésről érezett rajta a született ur. Már néhány hét telt el, mikor egy kora reggel

a szanatórium tulajdonosa a következő táviratot kapja Budapestről, egy testi-lelki jóbarátjától, ki különben tőkepénzes s e vállalatban is volt pénze: «Fiam C. Rizzi énekesnőt mult hóban megszőkötötte. Alnéven szálltak hozzád. Lánynak ígérj, amennyit kíván, hogy fiamat hagyja el. Fiutól vedd becsületszavát, hogy Budapestre jő.» Az igazgató rögtön a helyzet magaslatára emelkedett. Berontott a fiatal pár szobájába s a fiatalemberre, kit családjánál személyesen sohasem látott, rákiáltott:

— Jenő, ne tagadd, te vagy. Az apád halálán van, ki akar békülni veled.

A fiatal pár egy ideig vonakodott, huzakodott, de végre is beismertek mindent, az énekesnő átvette a kielégítést s azonnal Bécsbe utazott, míg a fiu becsületszavát adta, hogy megy apjához kibékülni. Az igazgató boldogan küldte a táviratot. «Fiam elindult. A leánynak elég volt 6000. Rendben minden.» De majdnem hanyatt vágódott, mikor délfelé a barátjától megjött a válasz: «Fiam két hónap óta betegesen lekszik. Sürgönyöd nem értem.» A derék orvos most már úgy érezte magát, mint egy olyan beteg, akinek a sok zuhany sem használ. Azonnal telegrafált barátjának, de ő sem tudott mást konstatálni, mint hogy az igazgató urat becsapták.

— **A Lloyd-szerződés megújítása.** Bécsből táviratozzák, hogy *Becher* a Lloyd-társaság elnöke Bécsbe érkezett, hogy a Lloyd-szerződés megújítása ügyében a kereskedelemügyi miniszteriumban megtegye a szükséges lépéseket. A miniszteriumnak a társaság emlékiratot nyújtott át, amelyet beható tanulmányozás tárgyává fognak tenni. — Ez alkalommal kerül elintézésre a Lloydnak az új dalmát hajóparatokra vonatkozó szerződése is, melyben újabb szubvenziót kér a vállalat azon a czímen, hogy a dalmát forgalmat elvonja Fiumétől s Triesztbe tereli.

— **Szállítók figyelmébe.** A helybeli angol konzulátus felhívja a szállítókat, akik a fiu-me kikötőt esetleg érintő angol hadihajók részére friss élelmiszereket és vizet hajlandók szállítani, hogy ajánlataikat nyújtsák be. Az ajánlatok 1905 április hó elsejétől egy év tartamára lesznek érvényesek. A következő cikkek mind egyenkint ajánlandók, még pedig: marhahús, ürühús, zöldség, kenyér és víz. Azok a czégek, amelyek pályázni hajlandók, a helybeli angol konzulátushoz fordulhatnak, ahol részletes felvilágosítást kaphatnak az ajánlati feltételekre nézve.

— **Hamis utlevéllel akart kivándorolni.** *Hormogy* János 24 éves, felsőmagyarországi illetőségű lakost tegnap reggel letartóztatták, mert *Laviuczer* Mihály névre szóló utlevéllel és okmányokkal akart kivándorolni Amerikába. A rendőrbíró Horngyot öt korona pénzbírságra ítélte és eltoloncolta illetőségi helyére.

— **Magyar egyesület Buenos-Ayresben.** Argentína fővárosában, Buenos-Ayresben, sok magyar ember él, akik szükségét érezték, hogy tömörülve minél több időt szenteljenek a régi haza emlékének. Magyar egyesületet alakítottak tehát, amelynek elnöke *Lederer* Lajos, titkára *Basch* Viktor, pénztárosa pedig *Krausz* Lajos lett.

— **Elsülyedt hajó.** Hamburgba távirat érkezett, amely hírül hozta, hogy az *Elisabeth Alida* hajó az Északi tengeren elsülyedt és egész személyzete a tengerbe veszett.

— **Romániába szóló postautalványok kiállítás.** A Romániába szóló postautalványok az utalványozandó pénzüsségeket a Romániában használt elnevezéssel: «lei» és «bani»-val kell jelezni, nem pedig mint eddig, frank és centimesmal. Oly utalványokat, melyeken az utalványozandó összeg e szabály ellenére frank és centimesban van jelezve, a román postahivatalok ezentúl nem fizetnek ki, hanem helyesbítés végett a feladó postahivatalhoz küldik vissza.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Fischer M., Lowengurd D., Nuschi S., Berczeller J., Klein A. Budapest. — Petényi J. Trieszt. — Koch B., Lehmann N. Bécs. — Codell báró Gariza. — Tauber J. Bécs.

Deák szálloda. Fridl N. Bad-Radein. — Freund D. Budapest. — Rosenbaum J. Bécs. — Balaceso K. és neje Bukarest. — Albert Károly Grác. — Bárány J., Miksitz Aladár Budapest. — Stern Mór Majna-Frankfurt. — Dunckel F. Budapest. — Hirschl J. Bécs. — Falter József és Henrik Krakó.

Lloyd szálloda. Seitz Ignác Laibach. — Bernardinis Antal Trieszt. — Lanzer Ambrus Cattaro. — Kiss Lajos Budapest. — Innerebner Antal Innsbruck. — Cotar András Görz. — Hrast József Zára. — Curkovič Anna Zágráb. — Baksa János Károlyváros.

De la Ville szálloda. Marmorstein Ede Diószeg. — Herz Emil, Grünwald Armin, Lipschütz Pál Budapest. — Kolendics Péter, Winkelhoffer János Bécs. — Weisz Mórész Nagynárad. — Beuer Lina Reichenberg. — Brotosver József Bukarest.

Quarnero szálloda. Bässich Miklós, Benna György Milánó. — Bohanič T. Sziszek. — Lautmann Dezső, Miklós László, Lederer Illés, Rónai Zsigmond Budapest. — Macoun Károly Prága. — Ritetty József Carvila. — Lidutich S. Imoschi. — Rutter Luczián Trieszt. — Reiss Ignác Bécs.

Kikötőnk forgalma.

Érkezett:

Január 21-én.

Kálmán király, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1386, kapitány Sablich, Cardiffból.
Albania, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Castropi, Cattaróból.
Jason, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 237, kapitány Tomich, Cattaróból.
Attivita, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1645, kapitány Trapani, Buenos Ayresből.
Molfetta, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1939, kapitány Milella, Bariból.

Január 22-én.

Congó angol lobogó alatt tonnatartalma 1892, kapitány Edward, G., Hullból.
Saregossa, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1390, kapitány Goulden jött Liverpoolból.
Prattatus, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1648, kapitány Golubovich, Bonaból.
Andrássy, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 939, kapitány Premuda, Valenciából.
Hungária, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1072, kapitány Lucovich, Cospoliból.
Ardits, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 2301, kapitány Banatta Triesztből.

Január 23-án.

Medea T., osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 119, kapitány Mardesich, Metkoziából.
Apollo, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1040, kapitány Giaie, Triesztből.

Indult:

Január 21-én.

Elixir, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1461, kapitány Hower, Konstantinápolyba.
Febe, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1071, kapitány Bergughian, Batumba.
Thalia, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1320, kapitány Ivancich, Triesztbe.
Szápáry, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 695, kapitány Duimich, Tanagerba.

Január 22-én.

Tonci, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Gamulin, Brenoba.
Molfetta, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 391, kapitány Milella, Anconába.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvevény-társaság tengeri forgalma.

Érkezett:

Deák január 21-én Genuából Montevideoba. Kozsvár január 22-én Fiuméből Rouenba. Szent István január 22-én Rouenből Cardiffba.

Indult:

Baross január 23-án Fiuméből Rouenba. Matley kovits január 23-án Fiuméből Velenczébe. Andrássy január 23-án Fiuméből Valenciába. Mátyás király január 22-én Bariból Triesztbe. Adria január 22-én Oranból Algirba. Báthori január 22-én Glasgowlból Fiuméba. Lederer Sándor január 22-én Valenciából Marseilleba. Tibor január 22-én Bonaból Rotterdamba.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Zárlatok.)

1905.

Január

21 23

Budapest. Aranyjár.	
4%	K. 118.75
Koronajár. 4%	98.50
" 3 1/2%	89.25
Magyar földteherment.	
4%	98.60
Horv. Szlavon.	98.50
Tisza-szab.	166.—
Osztrák papírjár.	99.90
" ezüst	100.—
" arany	120.—
" korona	100.—
Osztrák-magyar bank	1630.—
Magyar hitelbank	790.—
Osztrák hitelbank	676.50
Osztrák-magyar vasut	645.50
100 márka	117.95
London vista	240.15
Páris	95.57 1/2
20 frankos arany	19.07
100 lira (olasz)	95.40
20 márka	23.50
Bécs. Magyar hitel. K. 790.— 775.—	
Osztrák hitel.	676.50 665.—
Rimamurányi	525.—
Union-bank	552.50
Magyar államvasut	649.— 639.—
Leszám. bank	—
Jelzálogbank	527.—
Adria	441.—
Länderbank	457.—
Lloyd	720.—
Török sorsjegy	132.60
Berlin. Osztrák hitel.	212.25 209.25

Budapesti árutőzsde.

Uj jegyzés januártól kezdve 100 kilónként.

Buza április	19.74	19.90
" október	17.32	17.42
Rozs április	—	—
" október	15.44	15.56
Zab április	—	—
" október	14.02	14.18
Kukoricza	—	—
" május	14.98	14.96
Zsir	127.—	126.—
Szalonna	106.—	106.—

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés).

Buza loco	Cent. 119 1/8	—
május	" 114 1/8	—
julius	" 102	—
Tengeri	Cent. 50 1/8	—
május	" —	—
julius	" —	—
Fuwardij Liverpoolba	pence 1 5/8	—

Gyarmatárak.

Kávé.

Havre Santos good average:

márczius	Frank 48.75	48.50
május	" 49.25	49.—
szeptember	" 49.75	49.50
Hamburg Santos good average:		
márczius	Márka 40.50	40.25
május	" 41.—	41.—
szeptember	" 42.—	41.75

Newyork:

Fair Rio loco	Cent. 8. 14/16	—
január	" 7.45	—
április	" 7.70	—

Cukor.

Prága franco Aussig kész	K. 37.40	36.80
" " " uj	" 27.30	27.—
franco Prága raff.	" 80.—	80.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio" könyvnyomdai műintézet.

Kitünően étkezhetni

Miklós Lászlónál,

ki Bártfa fürdőn ösmert jó konyháját áthelyezte

Fiume Corso 12. szám alatt I. emeleten

csinosan berendezett helyiségeibe.

Azonnal kiadó

egy nagy terjedelmes helyiség, a melyben eddig a Kivándorlási iroda volt, a mely 1905. december 31-ig még a helyiség bérlője marad.

Közelebbi felvilágosítással szolgál: Kivándorlási iroda, Via del Pino 8. a városi nyugdíjalap házában.

„Gyógyszertár alla Salute“

Dr. A. Mizzan

— Erzsébet téren az Adria palotával szemben. —

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — Eltűnteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az ősülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fűvása által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinticiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál, különösen beteg- és gyermekszobákban.*

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

BERTOLOTTI

„TIROLESE“ vendéglője

(a Corsón, az Adamich-tér mellett).

Kitünő konyha, zamatos borok. Mindenkor friss csapolású sör.

Hal-speczialitások.

Helyi vezérképviselő

kerestetik gázizzótetek és egyéb világítási cikkek eladására. Ajánlatok *Haszai Gásissófény rt.*-hoz, Budapest, Kazinczy-utca 53. czimzendők.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJZÁR

Az idő pénz!!

Fontos takarékos háziasszonyok számára! Solingeni Aczel- és Nikkel-árak.

Nélkülözhetetlenek minden konyhában az én konyhaeszközeim és garnirozó készülékeim, halak, pecsenyék stb. stb. garnirozására, nemkülönben takarékos hámozókésem, főzelék- és káposztagyálóm. Egészen új:

A villám-metelő

metelt és kockák vágására, mindennemű főzeléknek csodálatos gyorsasággal való felaprózására.

Mindezen készülékek szakadatlanul praktikusnak lesznek bemutatva és kezelésük ingyenesen taníttatik.

Vorgang N, BÉCS II.

Gyár: SOLINGEN Fugbachgasse

FIUME,

a halesarnok és a második vásárcsarnok közötti szabad téren.

Szabott árak!

Alkalmi vétel

Egy szoba butor, és egy motoros biciklivel olcsón eladó.

Czim: Via Giuseppe 6. sz.

Okleveles tanítónő,

ki magyarul, olaszul és horvátul beszél, magánórákat ad

Czim a kiadóhivatalban.

Magyar fiu

kezdő fizetéssel, irodai gyakornoknak kerestetik. A ki a német nyelvet is bírja, előnyben részesül. Czim a kiadóhivatalban.

Aki olcsó és jó

BUTORI

őhajt vásárolni, vegye azt az általánosan ismert és megbízható

asztalos és kárpitos

butor ezégnél

J. Hermann & Figlio

(ezelőtt **Sachs succ.**)

Via Governo, - FIUME.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

XXXXXXXXXX

Hirdetések

felvételnek

a

kiadóhivatalban.

XXXXXXXXXX

„AUTOL“

felülmulhatatlan olaj motorkocsik és motorkerekek számára. Gép- és hengerolajok

„REFORM“ hengeranyag.

H. MOEBIUS & FILS

BASEL (Svajcz).

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászatba vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

Bazár „Al Buon Mercato“

R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —
NAGY VÁLASZTÉK.Mindennemű csipők, gyermekjáték, diszmu-tár-
gyak és utazási czikkeiben.**Kerestetik**1905. évi márczius-áprilisra **négy-öt**
szobás lakás, fürdő szobával. A bérlő
az esetleges korábbi kiköltözködésért kár-
pótlást nyújt.Czim: Kivándorlási iroda, Via del
Pino 8.

Alapított 1831.

HIRSCH JAKAB

Polgári- és egyenruha-szabó

BUDAPEST és TURN-SEVERIN

V., Dorottya-utca II. I. em.

Romania.

Az I. es. k. szab. Dunagőzhajózási társaság

A magyar folyam- és tengerhajózási r. t.

A magyar királyi Államvasutak és a

Román államvasutak egyenruha szállítója.

Meghívás esetén megrendelés, mérték- és
próba-vétel végett megbizottját a cég
saját költségén Fiuméba küldi.

Reform a fűtés terén!
Brikett (Koczkaszén.)

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva **kor. 1.50**
Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatálható, tehát a
vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: **Rubel M., Corsia Deák; Miletić R., Mercato Coperto és**
Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443. **Első Fiumei Brikett-gyár**

A szebb és leghasznosabb ajándékok.
Nagy raktár: Alpacca és Chinaezüstökben és Lámpákban.

Karlsbadi és franczia
porcellán
és üveg készletekben.

Mindennemű üvegtáblák,
kuafók és képeretek
legolcsóbb árak mellett.

Jacques Weiss veje: **WEISZ SALAMON-nál.**
FIUME. Az Adria-palotával szemben.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME - NEWYORK

özvetklen összeköttetés Ejszak - Amei kával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona
országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 Korona

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Pannonia“ **Január 26.án** — „Carpathia“

Február 9.én — „Ultonia“ **Február 16.án**

A **fiumei kivándorlási iroda** (Via Alessandrina) készséggel és
díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni
szándékosoknak szükségük van.